

Uppföljning av funktionshinderspolitiken

Emelie Lindahl

**Myndigheten för
delaktighet**

Nationellt mål för funktionshinderspolitiken

- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.
- Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Funktionshinderspolitikens inriktning

För att nå det nationella målet ska genomförandet av funktionshinderspolitiken inriktas mot de fyra områdena:

- Principen om universell utformning
- Identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgängligheten
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- Förebygga och motverka diskriminering

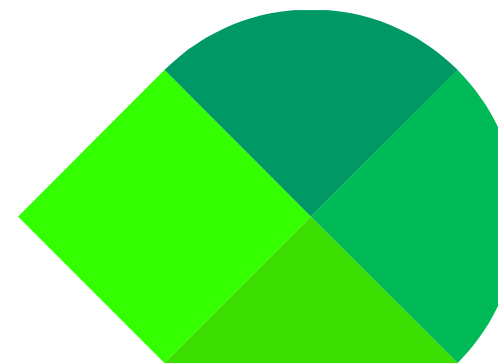
MFD ska enligt instruktionen

- ”följa upp, utvärdera och analysera insatser från statliga myndigheter, kommuner, landsting och andra aktörer i förhållande till de nationella funktionshinderspolitiska målen”
- ”inneha samlad kunskap om arbetet för ökad tillgänglighet och dess resultat samt om utveckling och skillnader i levnadsvillkoren för personer i alla åldrar och kön med olika funktionsnedsättningar”

Syfte med uppföljningen

- Underlaget från uppföljningen ska ge en bild av hur Sverige lyckas genomföra funktionshinderspolitiken och förverkliga FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- Underlaget från uppföljningen ska öka kunskapen i frågor som rör delaktighet, tillgänglighet, universell utformning och rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Resultat från uppföljningen publiceras på MFD:s webbplats och rapporteras till regeringen.

2017 bestod uppföljningen av

Enkäter till offentliga aktörer

- Myndigheter, regioner, landsting och kommuner
- Funktionshindersperspektiv i styrning och ledning

Indikatorer för utvecklingen inom levnadsvillkor

- Individstatistik där grupper kan jämföras
- Primärt SCB:s undersökning av levnadsförhållanden

Egna erfarenheter från personer med funktionsnedsättning

- Fördjupar bilden som statistiken visar
- Exv. Tematiska fokusgrupper

Rivkraft

- Undersökningspanel med cirka 5000 deltagare
- 4-5 teman om året
- Identifierar hinder i omgivningen

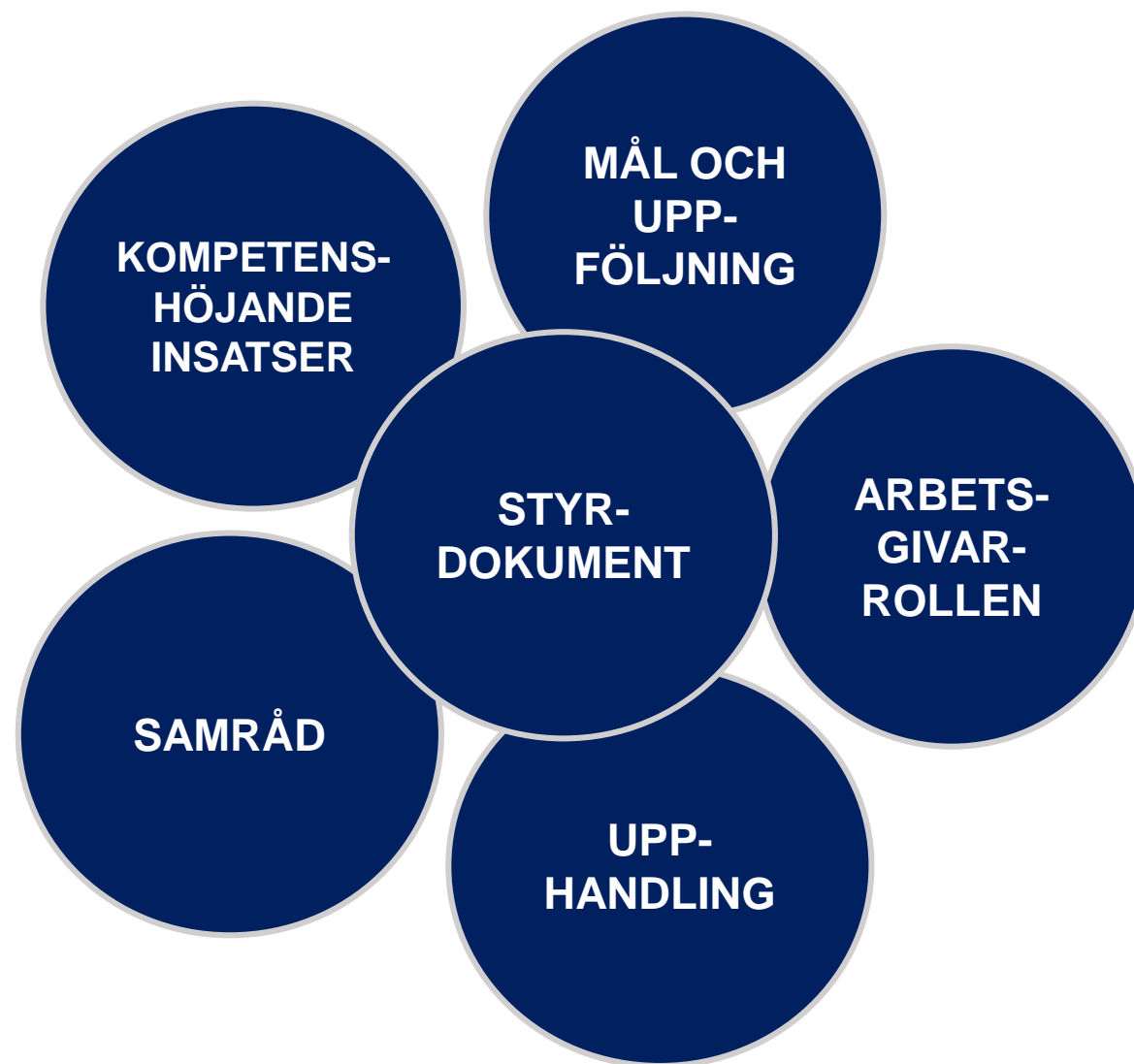

Om uppföljningen av offentliga aktörer

**Myndigheten för
delaktighet**

Uppföljning av offentliga aktörer 2017

Ledning och styrning

Funktionshinderspolitiken är ett gemensamt ansvar

Funktionshindersperspektiv i lednings- och styrsystem

Ledning och styrning

- Integrera funktionshindersperspektivet i styrnings- och ledningsprocesser.
- Mätbara mål för att främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.
- Övergripande åtgärder för att förebygga eller undanröja hinder för anställning.
- Samråd med funktionshindersrörelsen på övergripande nivå.

Ledning och styrning

Den 1 januari 2017 tillkom nya bestämmelser i diskrimineringslagen som innebär att diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning omfattas när det gäller kravet på aktiva åtgärder. De aktiva åtgärderna ska motverka konkreta diskriminerande handlingar i individuella fall, men också verka pådrivande och mana till ökade ansträngningar för att förbygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

Ledning och styrning

- Hälften av alla svarande kommuner, landsting, regioner och myndigheter har påbörjat arbete med aktiva åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.
- En majoritet av åtgärderna är kopplade till diskrimineringsformen bristande tillgänglighet.

Om uppföljningen av levnadsvillkor

**Myndigheten för
delaktighet**

Levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning

- Lyfter utbildning, arbete, försörjning och hälsa.
- En mycket heterogen grupp.
- Flera av de områden som följs upp under 2017 visar på skillnader mellan flickor och pojkar samt mellan kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Utbildning

I artikel 24 i konventionen erkänner konventionsstaterna rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning. Rätten ska säkerställas genom inkludering, skälig anpassning och tillgång till stöd utifrån behov. Det handlar inte bara om rätt till utbildning, utan om rätten till en kvalitativ och inkluderande utbildning för alla. All utbildning ska således vara tillgänglig för alla, utan diskriminering.

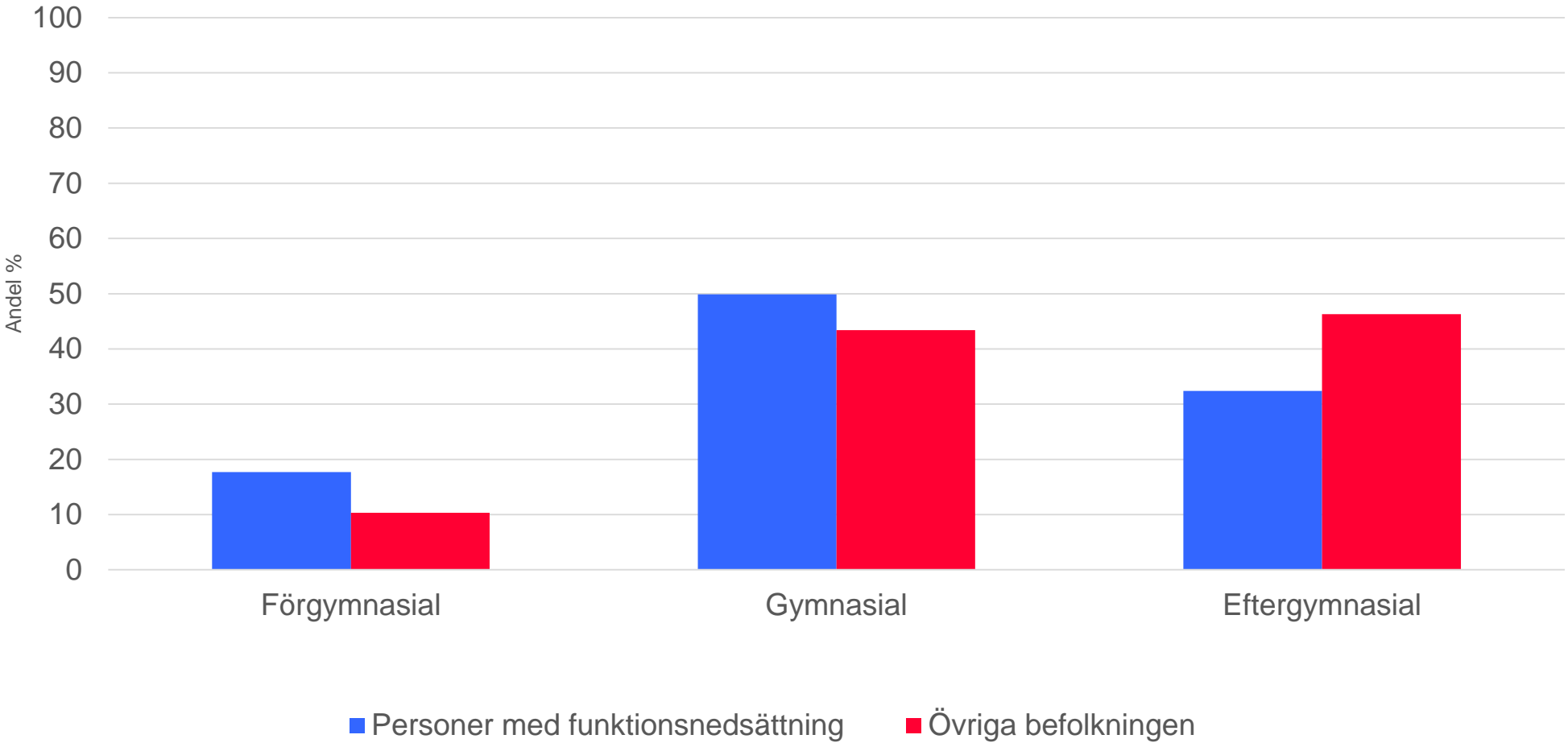
Utbildning

- Personer med funktionsnedsättning har lägre utbildningsnivå än övriga befolkningen
- Andelen ungdomar med funktionsnedsättning som avbryter sina gymnasiestudier är mer än dubbelt så hög jämfört med övriga ungdomar
- Otillgänglighet, brister i stödinsatser och individuella anpassningar samt mobbning och kränkande behandling utgör stora hinder för att klara utbildningen.

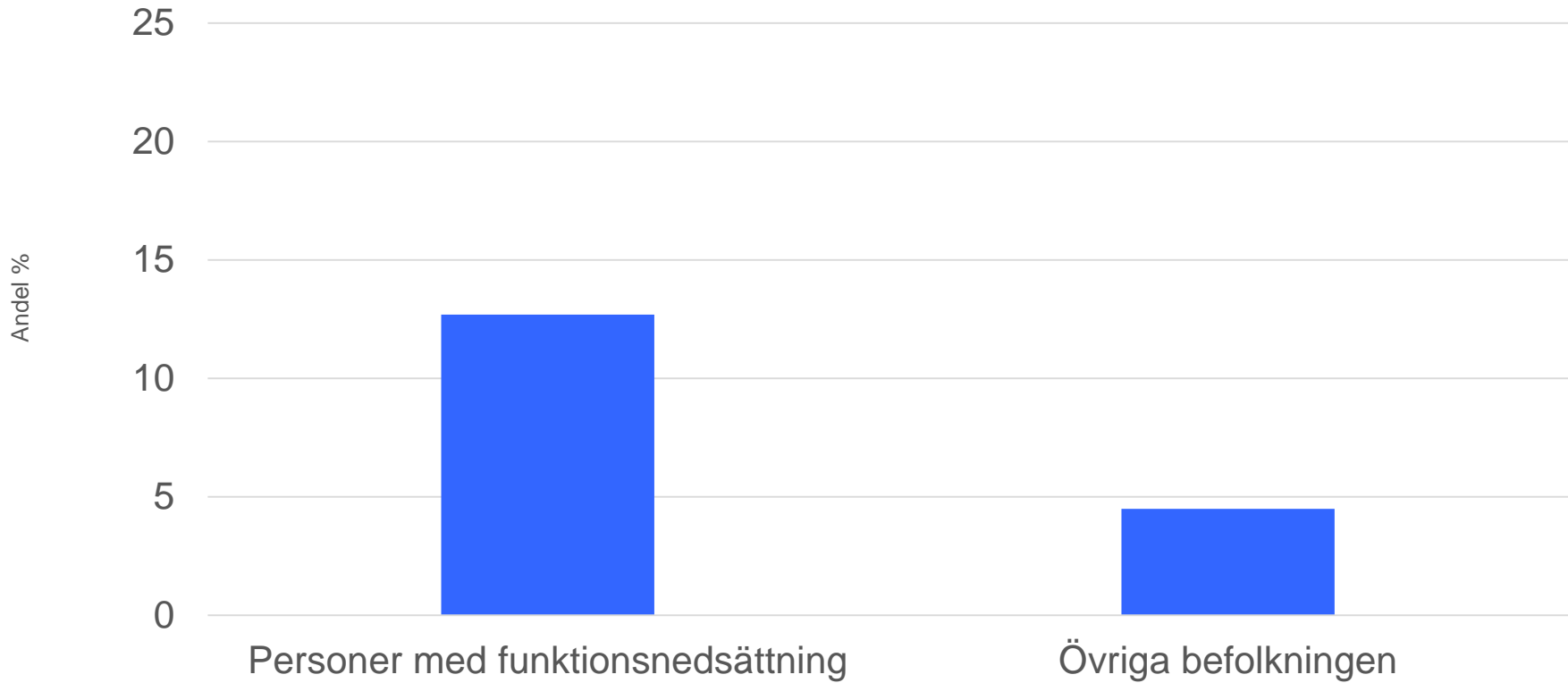

Andel (%) personer 25 - 64 år, med funktionsnedsättning och övriga befolkningen efter utbildningsnivå, 2014/15

Andel (%) personer 20 - 36 år, med högst förgymnasial utbildning som påbörjat men inte slutfört gymnasieskolan, 2014/15

Arbetsliv

Artikel 27 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning beskriver rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning på jämlika villkor som för andra. I rätten till arbete ingår också åtgärder mot diskriminering och trakasserier på arbetsplatsen.

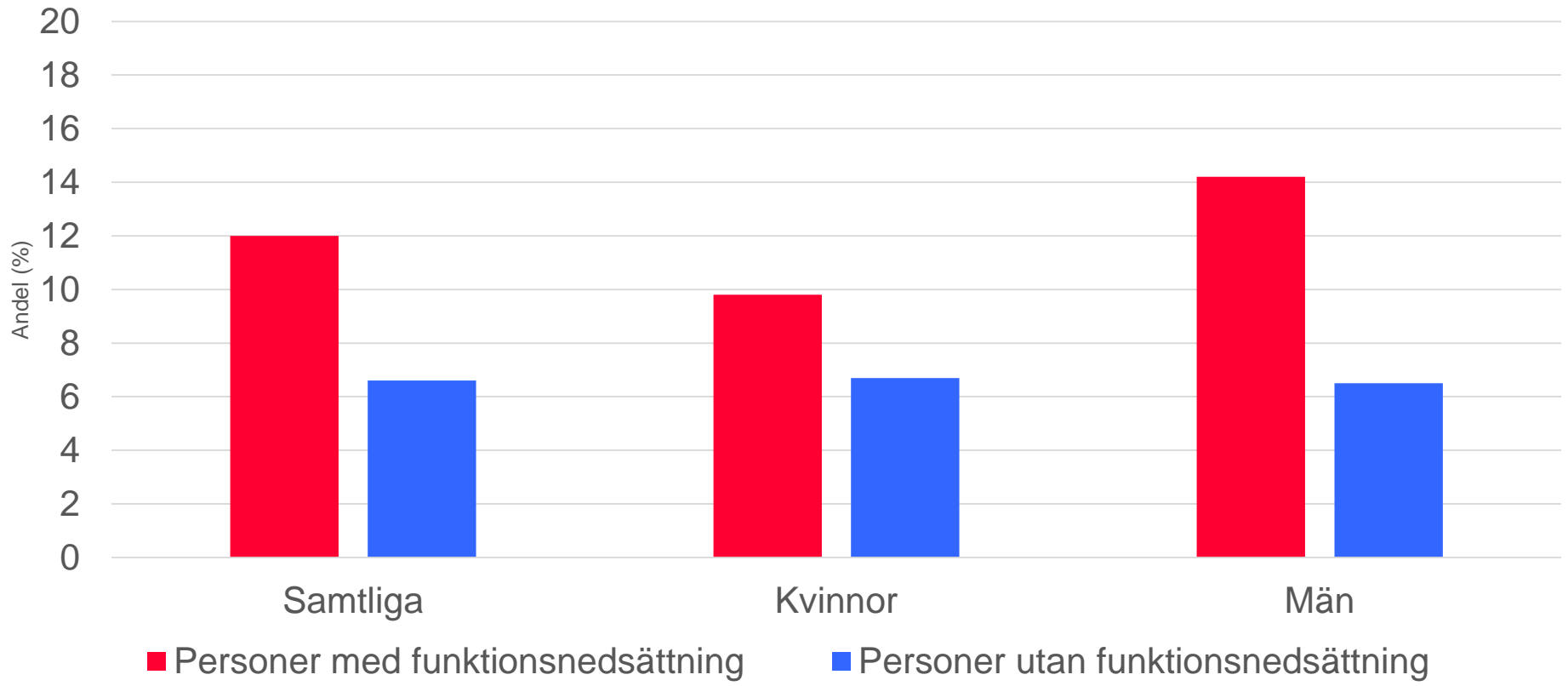
Arbetsliv

- Knappt 60 procent av personer med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga hade en sysselsättning under 2016. Motsvarande andel i gruppen övriga befolkningen var drygt 80 procent
- Det är vanligare att personer med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga arbetar deltid och har tidsbegränsad anställning
- Bland unga personer (16-24 år) med funktionsnedsättning är det cirka 12 procent som varken är i studier eller i arbete. Detta är en nästan dubbelt så hög andel som för unga personer utan funktionsnedsättning
- Mer än 25 procent av personer med funktionsnedsättning, med eller utan sysselsättning, anser sig ha blivit diskriminerade i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning

Andel (%) personer 16-24 år som varken arbetar eller studerar, 2014/15

Försörjning

Artikel 28 i konventionen slår fast rätten till en tillfredsställande levnadsstandard utan diskriminering

Försörjning

- Personer utan förvärvsarbete har haft i stort sett oförändrade inkomster under de senaste drygt 20 åren.
- Inkomstskillnaden mellan personer med funktionsnedsättning som mottar handikappersättning och/eller sjuk- och aktivitetsersättning i förhållande till den övriga befolkningen är stor.
- För personer utan inkomstbaserad ersättning uppgick andelen med låg ekonomisk standard till 63 procent under 2014. Gruppen har nästan fördubblats sedan 2003 och består i huvudsak av unga personer med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Hälsa

Möjlighet att uppnå bästa uppnåeliga hälsa är en mänsklig rättighet och den ska omfatta personer med funktionsnedsättning utan diskriminering.

Rättigheten omfattar tillgång till hälso- och sjukvårdssystem av god kvalitet, tillgängliga utan diskriminering även geografiskt, ekonomiskt så väl som fysiskt.

Hälsa

- Personer med funktionsnedsättning har sämre hälsa.
- Personer med funktionsnedsättning som har behov av vård söker inte vård i samma utsträckning som övriga befolkningen.
- Diskriminering i kontakt med vården.

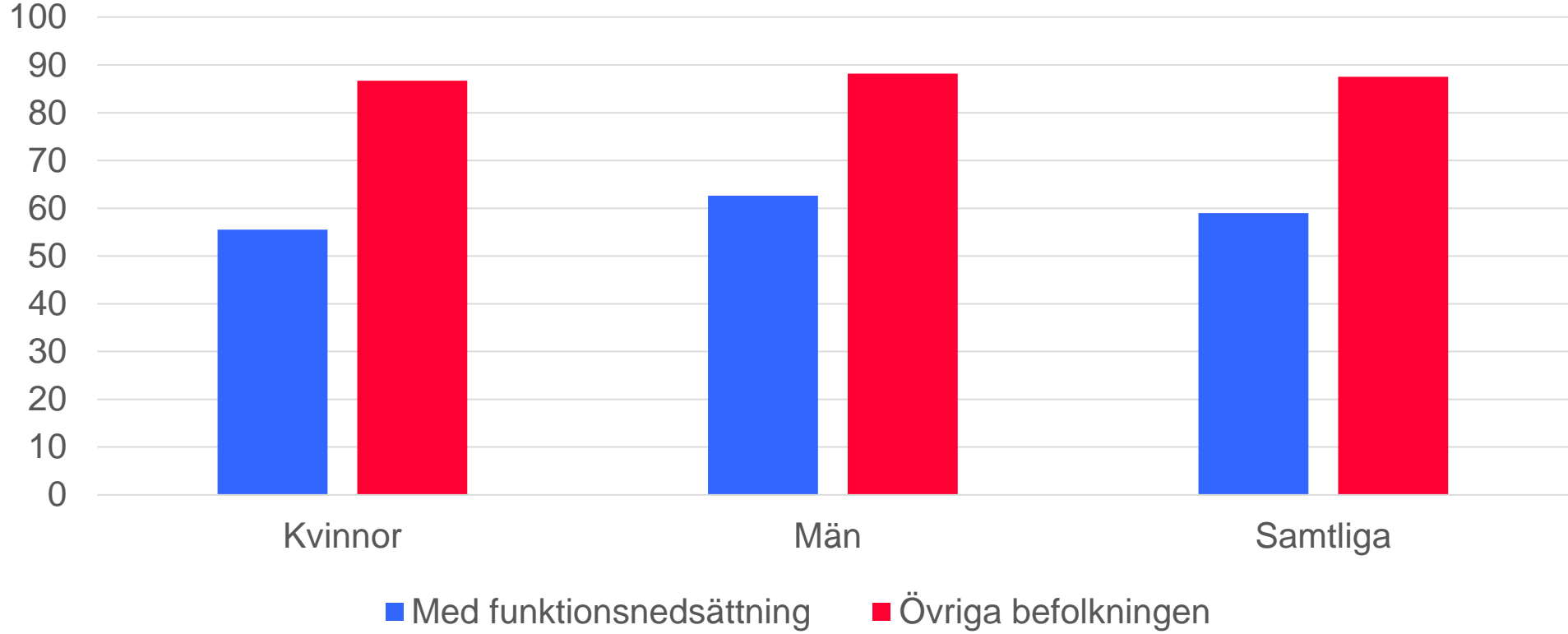

Andel (%) personer över 16 år som skattar sin hälsa som god, 2014/15.

SCB:s undersökning av levnadsförhållanden

Procent

Hjälp oss att bli ännu bättre!

Tack